Miljø-
direktoratet

J.MORKA AKVARIENERDEN
Lyngveien 6
4810 EYDEHAVN

Trondheim, 20.09.2021

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
21S72D21	2021/9458	Sara Zambon

Tillatelse til å innføre ferskvannsorganismene nålesivaks (*Eleocharis acicularis*), dvergsivaks (*Eleocharis parvula*), *Eleocharis vivipara* og *Vallisneria spiralis*

Vi viser til søknaden datert 17.08.2021 om tillatelse til å innføre ferskvannsplanter til akvariebruk.

Vedtak

Miljødirektoratet gir tillatelse til å innføre 20 nålesivaks (*Eleocharis acicularis*), 20 dvergsivaks (*Eleocharis parvula*), 20 *Eleocharis vivipara* og 20 *Vallisneria spiralis*.

Tillatelsen gjelder fram til 30.06.2022.

Vi stiller følgende vilkår:

- Organismene skal kun brukes, eller omsettes for bruk i innendørs akvarier.
- Organismene skal oppbevares, brukes og destrueres på en måte som gjør at de ikke kan slippe ut i miljøet, også under transport.
- Virksomheten skal informere kunder og andre mottakere av organismer om aktsomhetsplikten og øvrige relevante bestemmelser, jf. forskrift om fremmede organismer § 20.
- Virksomheten skal, som ledd i internkontrollen, kunne dokumentere følgende:
- Antallet organismer som innføres, dato for innførsel og opprinnelse (produsent/land); mottaker av organismene, antallet og typen organismer den enkelte mottaker mottar, og dato for videresalg/transport.

Vedtaket er fattet etter forskrift om fremmede organismer § 7 andre ledd, jf. vedlegg III.

Kort om bakgrunnen for saken

J. Morka Akvarienerden har søkt om å innføre 20 eksemplarer hver av vannplantene nålesivaks (*Eleocharis acicularis*), dvergsivaks (*Eleocharis parvula*), *Eleocharis vivipara* og *Vallisneria spiralis* fra Tyskland. Tidsrommet for planlagt innførsel er ikke nærmere angitt. Søker opplyser at formålet med innførselen er "næring". Opplysninger fra Enhetsregisteret viser at enkeltpersonforetaket J.

Miljø-
direktoratet

Morka Akvarienerden (org. nr. 924 735 805) har følgende formål: *Handelsvirksomhet innen akvaristikk, kjæledyr, planter, lys og gadgets. Import, oppaling av akvariefisk og kjæledyr, samt annet som naturlig hører inn under virksomheten.* Vi legger følgelig til grunn at formålet med innførselen er videre omsetning til bruk i akvarier.

Miljødirektoratets vurderinger

Alle som skal innføre organismer til Norge, må søke om tillatelse.

Vi kan ikke gi tillatelse til å innføre fremmede organismer dersom det er grunn til å tro at innførselen vil føre til vesentlig skade på det biologiske mangfoldet.

Dersom vi har grunn til å tro at innførselen vil føre til uheldige, men ikke vesentlige, konsekvenser, må vi gjøre en skjønnsmessig vurdering. I vurderingen er fordelene med innførselen og om de kan oppnås på andre måter viktige momenter. I tillegg må vi vurdere risikoen organismen utgjør.

Kunnskapsgrunnlaget for de omsøkte vannplantene

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har på oppdrag fra Miljødirektoratet utført en risikovurdering av uheldige følger på biologisk mangfold ved innførsel og hold av en rekke ferskvannsplanter til bruk i akvarium og hagedammer, herunder de omsøkte artene. VKM har gjort vurderingene i et 50-årsperspektiv. I vurderingen av hver enkelt art kommer det tydelig frem om arten kan overleve temperaturer under 5° C, siden forskrift om fremmede organismer gir fritak for organismer som krever temperaturer over 5° C for å overleve[1].

Nålesivaks (*Eleocharis acicularis*) og dvergsivaks (*Eleocharis parvula*) er begge plantearter som finnes i naturlig i Norge. Disse to artene er listet opp som kategori 3-arter i VKM-rapporten: "Taxa som har Norge som en del av sitt naturlige utbredelsesområde". *Vallisneria spiralis* har sin opprinnelse i Afrika nord og sør for Sahara, i områder mellom Kaukasus og Kazakhstan, i India, Myanmar og Thailand. *Eleocharis vivipara* har sin opprinnelse i de sør og sørøstlige delene av USA. Disse to artene er kategori 2-arter: "Taxa som finnes i temperert og kontinentalt klima".

Vurdering

Nålesivaks og dvergsivaks finnes i den naturlige norske floraen og dvergsivaks er listet på norsk rødliste for arter. VKM har vurdert at innførsel av rødlistede arter potensielt vil kunne ha uheldige følger for biologisk mangfold med tanke på negative effekter på norske økosystemer og arter. De kan potensielt overføre gener og dermed ødelegge lokalt tilpassede genotyper. VKM valgte likevel å klassifisere disse artene som lav risiko, fordi det er svært lite sannsynlig at planter på avveie vil komme i kontakt med slike rødlistede arter i naturen og at slike genoverføringer vil forekomme.

Begge artene er dermed vurdert av VKM til å utgjøre lav risiko for biologisk mangfold, både i evnen til å overleve under norske forhold, mulige negative effekter på norske økosystem og arter og mulig risiko dor introduksjon av skadelige blindpassasjerer, patogener og parasitter.

[1] Report from the Norwegian Scientific Committee for Food Safety (VKM) 2016:50 Assessment of the risks to Norwegian biodiversity from the import and keeping of aquarium and garden pond plants

Også artene *Vallisneria spiralis* og *Eleocharis vivipara* er vurdert av VKM til å utgjøre lav risiko for biologisk mangfold, da artene er beskrevet å ha liten sannsynlighet for å etablere seg i norsk natur eller å kunne spre seg.

VKMs risikovurderinger viser at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold ved innførsel av de overnevnte vannplantene til bruk i akvarier er lav. J. Morka Akvarienerden gis derfor tillatelse til å innføre 20 eksemplarer hver av nålesivaks (*Eleocharis acicularis*), dvergsivaks (*Eleocharis parvula*), *Eleocharis vivipara* og *Vallisneria spiralis.* Tillatelsen er gitt på vilkår som ytterligere vil begrense denne risikoen. Tillatelsen gjelder til og med 30.06.2022.

Avslutningsvis vil vi peke på at virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal etablere og dokumentere internkontroll, jf. forskrift om fremmede organismer § 26. Dette betyr bl.a. at virksomheten skal ha rutiner for å sikre at krav i forskriften og tillatelser blir overholdt, rutiner for å følge opp avvik og for å hindre gjentagelse av avvik, rutiner for å sikre at ansatte har kunnskap om og overholder vilkår gitt i tillatelser og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt. Blant kravene som skal overholdes er forskrift om fremmede organismer § 20 andre ledd: *Den som er ansvarlig for omsetning eller formidling av fremmede organismer, skal gjøre kunder og andre mottakere av organismene kjent med risiko for uheldige følger og forebyggende tiltak i samsvar med § 18 første ledd, tiltaks- og varslingsplikten etter § 19, og de øvrige bestemmelser i forskriften som gjelder for de aktuelle organismene.*

Ved innførsel skal forsendelsen være merket med organismens vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn, antall eller annen angivelse av mengde organismer samt referansen oppgitt i tillatelsen, jf. forskrift om fremmede organismer § 25 første og andre ledd.

Klagerett

Du og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Raoul Bierach	Sara Zambon
seksjonsleder	rådgiver